

FUNDUSZE UNIJNE W LUBELSKICH PRZEDSIĘBIORSTWACH – WYKORZYSTANA SZANSA?

Dorota Bryk

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Lublin, 23.03.2010 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Tendencje rozwojowe przedsiębiorstw i popyt na pracę w województwie lubelskim w kontekście organizacji przez Polskę i Ukrainę Euro 2012 – diagnoza i prognoza”
jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

W obecnym okresie programowania (2007-2013) istnieje możliwość pozyskania funduszy na cele inwestycyjne, np. w ramach :

- ▣ Regionalnego Programu Operacyjnego,
  - ▣ Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka,
  - ▣ Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko,
  - ▣ Programu Rozwój Polski Wschodniej.
- oraz podnoszenia wszechstronnych kompetencji personelu firm, np. w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Dotacje uzyskane z tych programów umożliwiają pozyskiwanie nowoczesnych technologii, specjalistycznego sprzętu, a także różnorodne szkolenia i specjalistyczne kursy.

Istnieje również możliwość pozyskania funduszy na rozpoczęcie działalności gospodarczej czy staży zawodowych.

W badaniach wzięło udział 1350 przedsiębiorców z terenu województwa lubelskiego, przedstawicieli mikroprzedsiębiorstw, małych, średnich i dużych przedsiębiorstw.

Badani odpowiadali na 13 pytań eksplorujących korzystanie z funduszy unijnych.

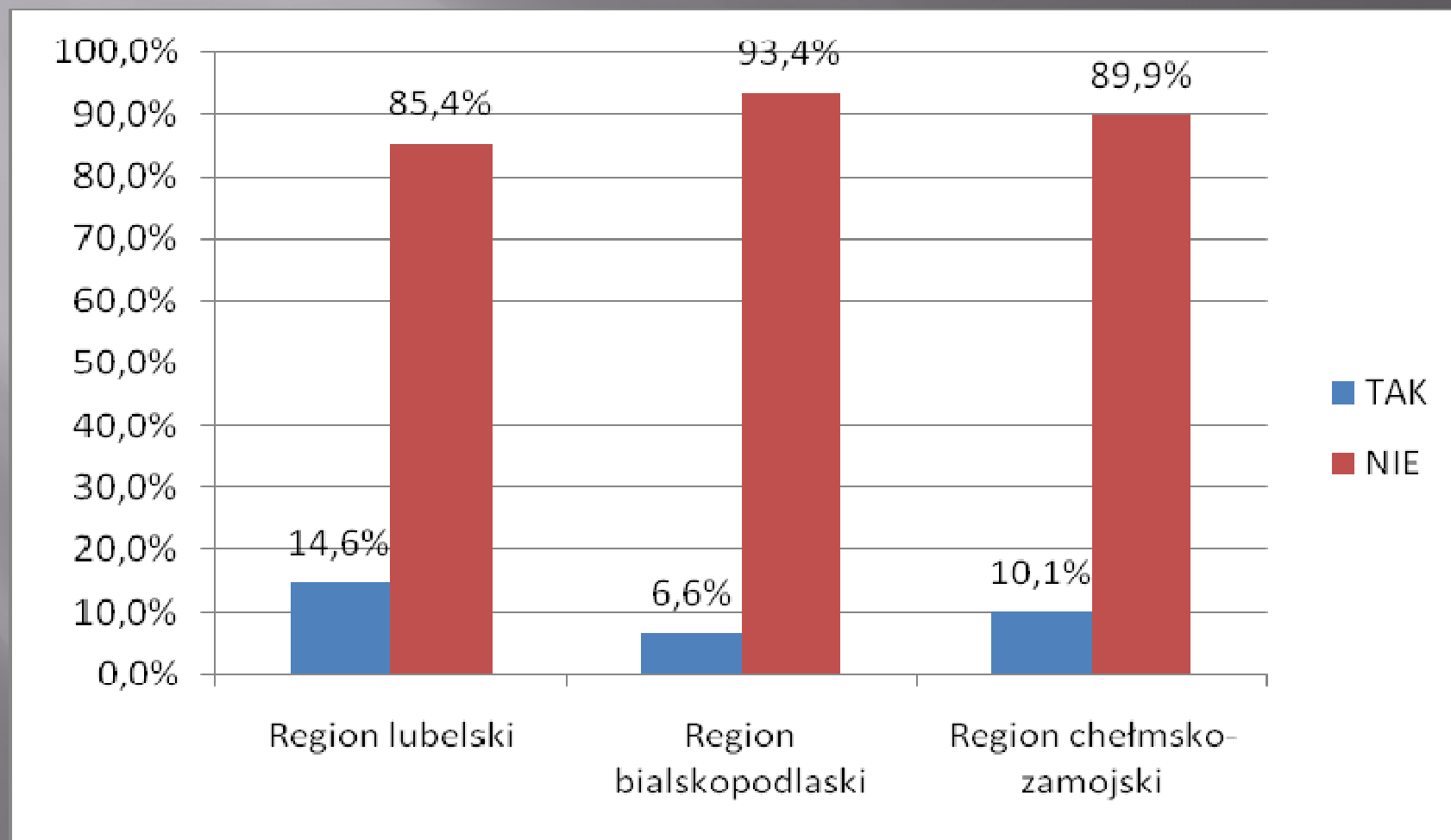
Czy Pana(i) firma korzysta obecnie z finansowania z funduszy unijnych?

Obecnie z funduszy unijnych korzysta 150 przedsiębiorców, co stanowi 11,1% badanej grupy, natomiast nie korzysta 1200 firm (88,9%).

Ta różnica w wynikach jest istotna statystycznie:
 $\text{Chi}^2=816,667$; $p<0,05$ - a zatem w województwie lubelskim przedsiębiorstwa istotnie rzadziej korzystają z funduszy unijnych, niż z nich korzystają.

Biorąc pod uwagę wyróżnione na potrzeby badań subregiony (lubelski, białskopodlaski, chełmsko-zamojski), zaobserwowano, że najwięcej przedsiębiorstw korzystających z funduszy unijnych jest w subregionie lubelskim - 88 firm, co stanowi 14,6% tej podgrupy, następnie w subregionie chełmsko-zamojskim - 39 firm (10,1%) oraz białskopodlaskim - 23 (6,6%).

Wykres 1. Odpowiedź respondentów na pytanie: Czy Pana(i) firma korzysta obecnie z finansowania z funduszy unijnych? w badanych subregionach - procentowo (N=1350)

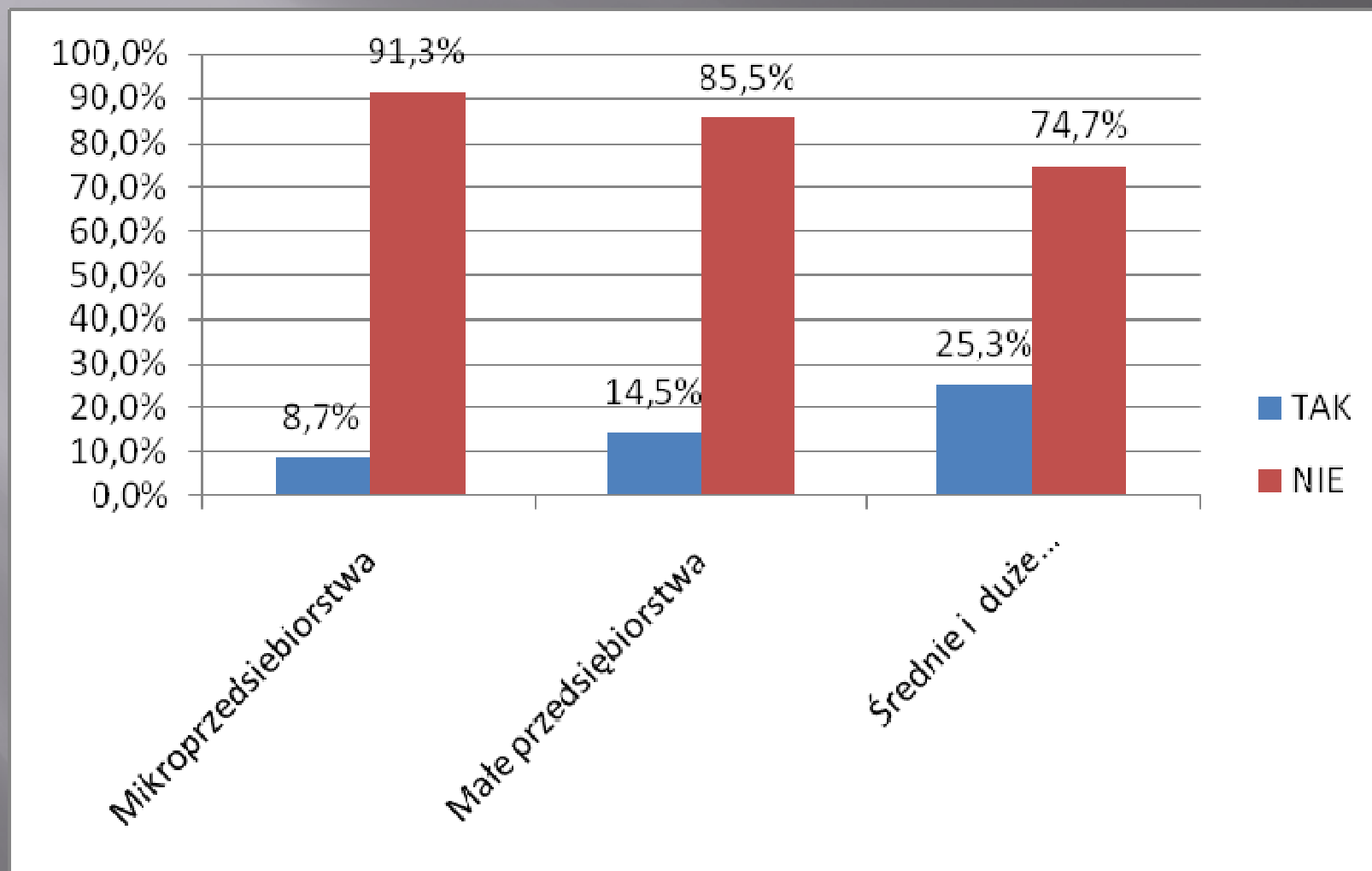
Badane przedsiębiorstwa podzielono także ze względu na ich wielkość, wyróżniając mikro-, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa.

Biorąc pod uwagę wielkość badanej firmy, można zauważyć, że to mikroprzedsiębiorstwa najliczniej korzystają z funduszy unijnych - 83 firmy (8,7% liczebności tej grupy), następnie małe przedsiębiorstwa - 40 firm (14,5%) oraz średnie i duże - 25 (25,3%).

Podobnie jest w wypadku niewykorzystywania funduszy unijnych, przodują tu także mikroprzedsiębiorstwa: aż 875 badanych firm nie korzysta z funduszy unijnych (stanowi to 91,3% liczebności tej podgrupy), dalej plasują się małe przedsiębiorstwa - 235 (85,5%) oraz średnie i duże - 74 firmy (74,7%).

Widoczne jest zatem, że w najliczniejszej podgrupie - mikroprzedsiębiorstwach - wykorzystywanie funduszy unijnych jest niewielkie, w pozostałych rodzajach firm jest również niskie, jedynie w wypadku średnich i dużych przedsiębiorstwa ponad $\frac{1}{4}$ firm wykorzystuje możliwości stwarzane przez fundusze unijne.

Wykres 2. Odpowiedź respondentów na pytanie: Czy Pana(i) firma korzysta obecnie z finansowania z funduszy unijnych? w mikro-, małych, średnich i dużych przedsiębiorstwach - procentowo (N=1350)

Cele, na które zostały przeznaczone otrzymane dotacje unijne:

- ▣ zakup nowego sprzętu lub wdrożenie nowej technologii: 49 firm (38,28%),
- ▣ rozwój przedsiębiorstwa: 22 firmy (17,19%),
- ▣ rozwój personelu: szkolenia, doradztwo: 16 firm (12,25%),
- ▣ zatrudnienie nowych pracowników w ramach sponsorowanych staży: 13 (10,06%),
- ▣ otworzenie nowej działalności gospodarczej: 6 (4,69%),
- ▣ rozbudowa lub budowa dróg: 5 (3,91%),
- ▣ modernizacja firmy, wprowadzenie nowego produktu/usługi, wprowadzenie innowacji: 8 (6,25%),
- ▣ inne: 9 (7,03%).

Jak można zauważyć, większość przedsiębiorstw, które skorzystały z dotacji unijnych, przeznaczyły je, przede wszystkim, na zakup nowego sprzętu, wdrożenie nowych technologii; modernizację firmy oraz ogólny rozwój firmy (łącznie 61,72% odpowiedzi).

Otrzymane fundusze w mniejszym stopniu są wykorzystywane na rozwój personelu: szkolenia, specjalistyczne kursy czy doradztwo lub zatrudnianie nowych pracowników (łącznie 22,6%).

Wyraźnie zatem kształtuje się pewna tendencja: przedsiębiorcy z terenu województwa lubelskiego, jeżeli już korzystają z funduszy unijnych, to przeznaczają je na zakup sprzętu czy technologii, które pozwolą im spełnić wymagania współczesnego rynku i rozwijać firmę.

W znacznie mniejszym stopniu są zdecydowani na rozwój kapitału ludzkiego swoich przedsiębiorstw i podnoszenie przez to swojej konkurencyjności.

Jaki procent budżetu ich firmy stanowią otrzymane dotacje unijne:

- ▣ mniej niż 10%: w 14 firmach (14,29% tej podgrupy respondentów),
- ▣ 10%: w 15 (15,31%),
- ▣ 20%: w 24 (24,49%),
- ▣ 30%: w 21 (21,43%),
- ▣ 40%: w 5 (5,10%),
- ▣ 50%: w 6 (6,12%),
- ▣ 60%: w 1 firmie (1,02%),
- ▣ 70%: w 6 (6,12%),
- ▣ 80%: w 4 (4,08%),
- ▣ 90%: w żadnej firmie spośród badanych,
- ▣ 100%: w 2 (2,04%).

Działania realizowane dzięki dotacjom unijnym w badanych

W następstwie analizy wyników można zauważyć, że otrzymane fundusze unijne są przeznaczane głównie na zakup nowoczesnego sprzętu lub urządzeń – miało to miejsce w 73 przedsiębiorstwach (48,7% tej podgrupy).

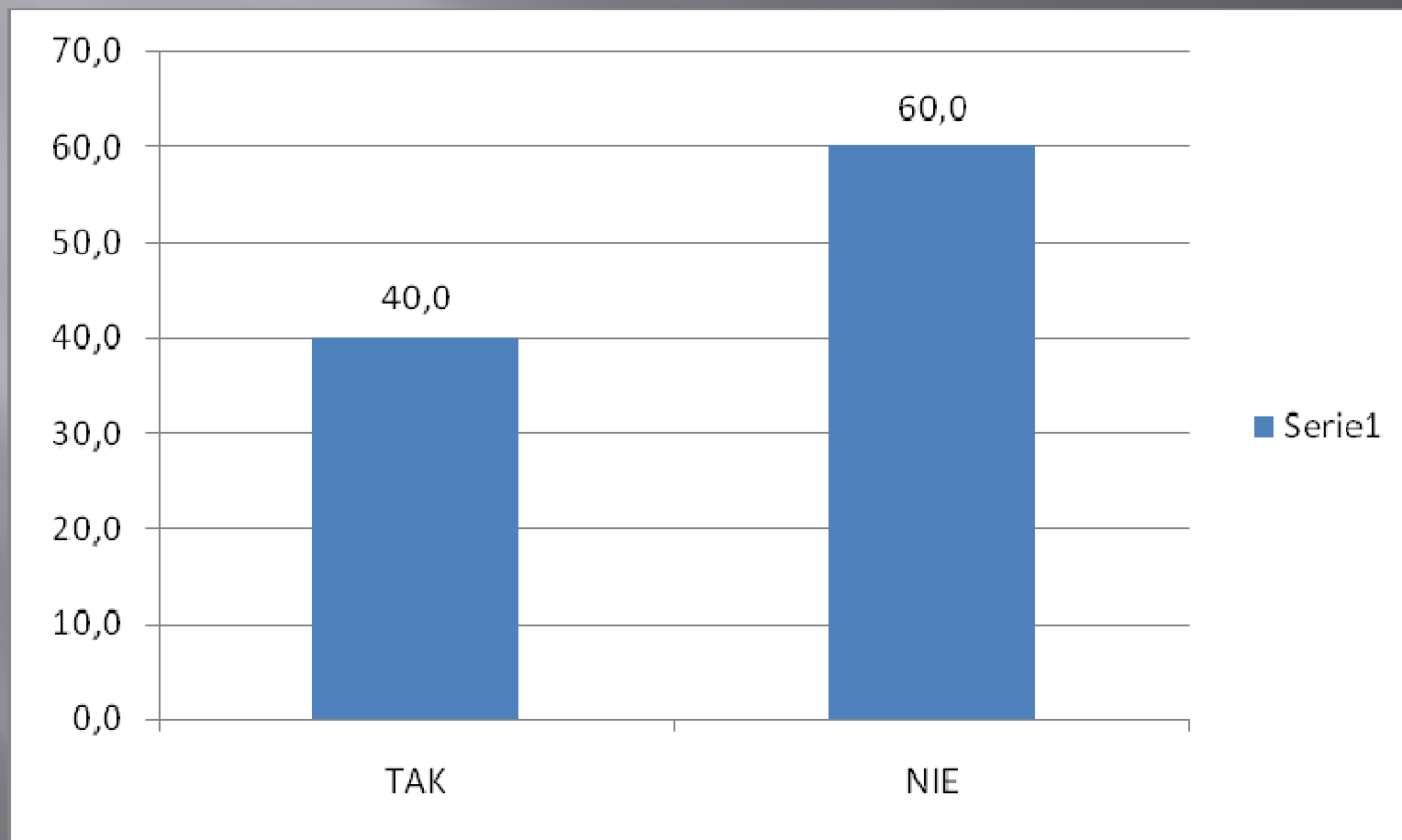
Oprócz tego działania, w 32 firmach (21,3%) dotacja została przeznaczona na szkolenia i kursy podnoszące kwalifikacje pracowników, także w 32 - na rozbudowę dotychczas posiadanej infrastruktury.

Na zakup nowoczesnych technologii dotację unijną przeznaczyło 29 firm (19,3%), na zatrudnienie nowych pracowników dzięki sponsorowanym stażom itp. – 23 firmy (15,3%).

18 przedsiębiorstw (12%) przeznaczyło otrzymane fundusze na uruchomienie nowej działalności firmy, zaś 10 (6,7%) – na doradztwo dla pracowników.

Czy ubiegając się o dofinansowanie z funduszy unijnych Pana/i firma korzystała z pomocy?

Ponad połowa firm (90 firm, 60%) korzystających z funduszy unijnych nie korzystała z pomocy zewnętrznej przy przygotowywaniu wniosków aplikacyjnych

Analizując otrzymane wyniki można stwierdzić, że najczęściej firm z subregionu lubelskiego korzystało z pomocy przy przygotowywaniu wniosku – 32 firmy, co stanowi 36,4% liczebności tej podgrupy.

W subregionie chełmsko-zamojskim najmniej przedsiębiorstw korzystało z takiej pomocy – 13, 33,3%.

Jednak to w subregionie białkopodlaskim najczęściej firm korzystało z pomocy zewnętrznej przy przygotowywaniu wniosków aplikacyjnych: w tym regionie stosunek firm, które korzystały z pomocy do tych, które nie korzystały z pomocy wynosi 15 do 8 i jest to stosunek odwrotny niż w przypadku pozostałych podregionów, gdzie dominują firmy samodzielnie ubiegające się o fundusze unijne.

Biorąc pod uwagę branżę przedsiębiorstwa można zaobserwować, że najwięcej firm z branży budowlanej korzystało z pomocy przy przygotowywaniu wniosków aplikacyjnych – 18 (50%), następnie w branży transportowej – 14 (48,3%).

Najmniej licznie po pomoc sięgały firmy z branży usług gastronomicznych – 7 firm (31,8%).

Analizując wyniki w firmach różnej wielkości , można zaobserwować, że najczęściej z pomocy zewnętrznej podczas przygotowywania wniosku korzystały mikroprzedsiębiorstwa – 27 firm (32,5% liczebności tej podgrupy).

Małe oraz średnie i duże przedsiębiorstwa korzystały z pomocy w mniejszym stopniu: 17 małych oraz 16 średnich i dużych firm (odpowiednio: 42,5% i 64%).

Formy pomocy, z których korzystali przedsiębiorcy przy realizacji projektu

Aż 90% przedsiębiorców, którzy korzystali z pomocy przy realizacji projektu zadeklarowało, że potrzebowali jej na poziomie przygotowania wniosku aplikacyjnego.

W drugiej kolejności wybierana była pomoc na poziomie rozliczeń wydatków projektowych – 12 (10%).

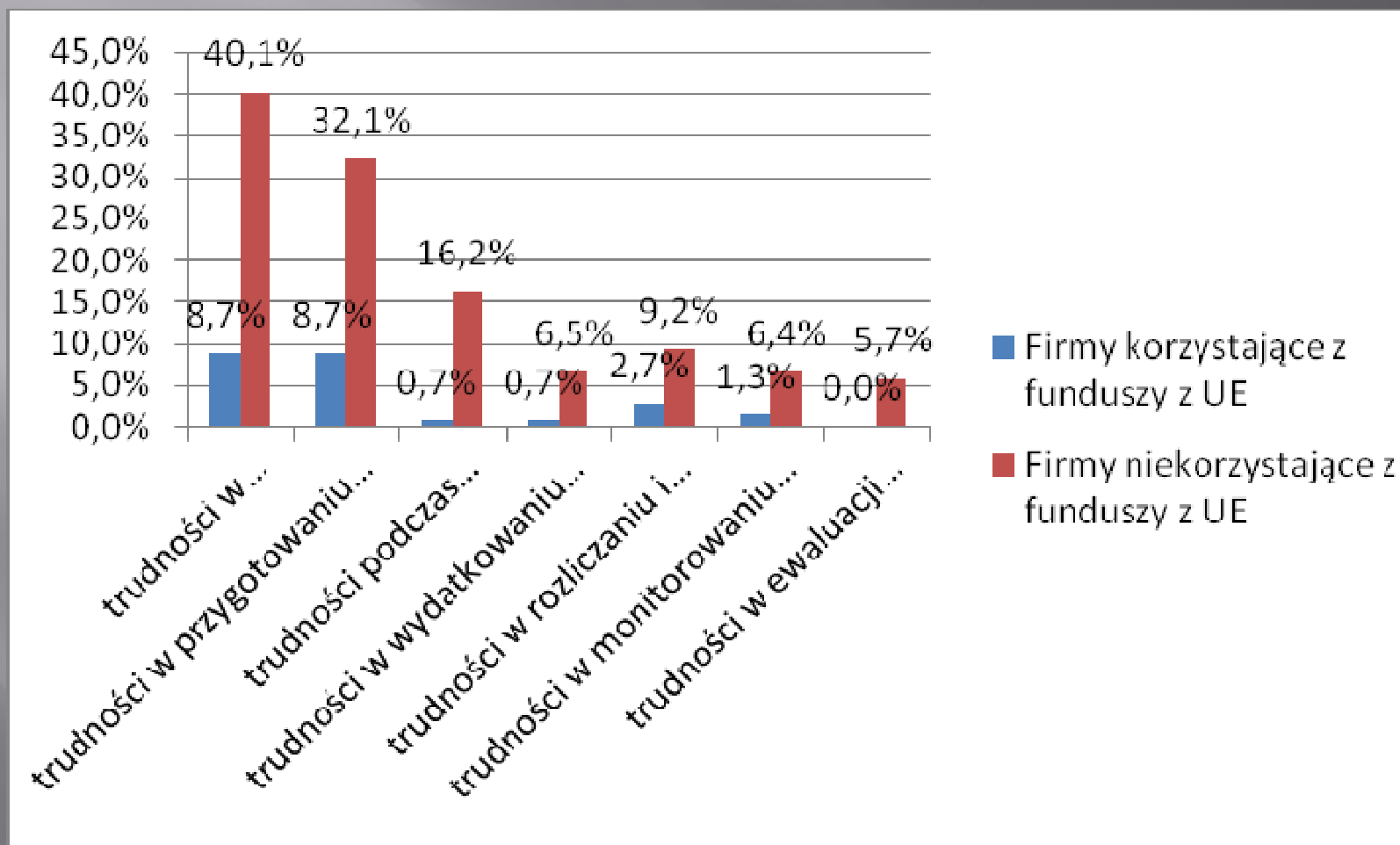
Pozostałe formy pomocy były wybierane jedynie jednostkowo.

Przeszkody, które wystąpiły w trakcie ubiegania się o dofinansowanie z funduszy europejskich:

Na pytanie odpowiedziało 1272 respondentów (z czego 150 obecnie korzysta z funduszy unijnych) wybierając spośród następujących możliwości:

- ▣ trudności w przygotowaniu wniosku aplikacyjnego,
- ▣ trudności w przygotowaniu niezbędnej dokumentacji towarzyszącej wnioskowi aplikacyjnemu,
- ▣ trudności podczas prowadzenia właściwych działań projektowych,
- ▣ trudności w wydatkowaniu dotacji,
- ▣ trudności w rozliczaniu i sprawozdawczości wydatków,
- ▣ trudności w monitorowaniu działań projektowych,
- ▣ trudności w ewaluacji prowadzonych działań.

Wykres 4. Trudności podczas ubiegania się o dofinansowanie z funduszy unijnych deklarowane przez firmy, które z nich korzystają (N=150) i te, które z nich nie korzystają (N=1200)

Jakiego rodzaju pomoc byłaby przydatna w ubieganiu się o dofinansowanie ze środków UE

Odpowiedzi respondentów (584 osoby) ujęto w następujących kategoriach:

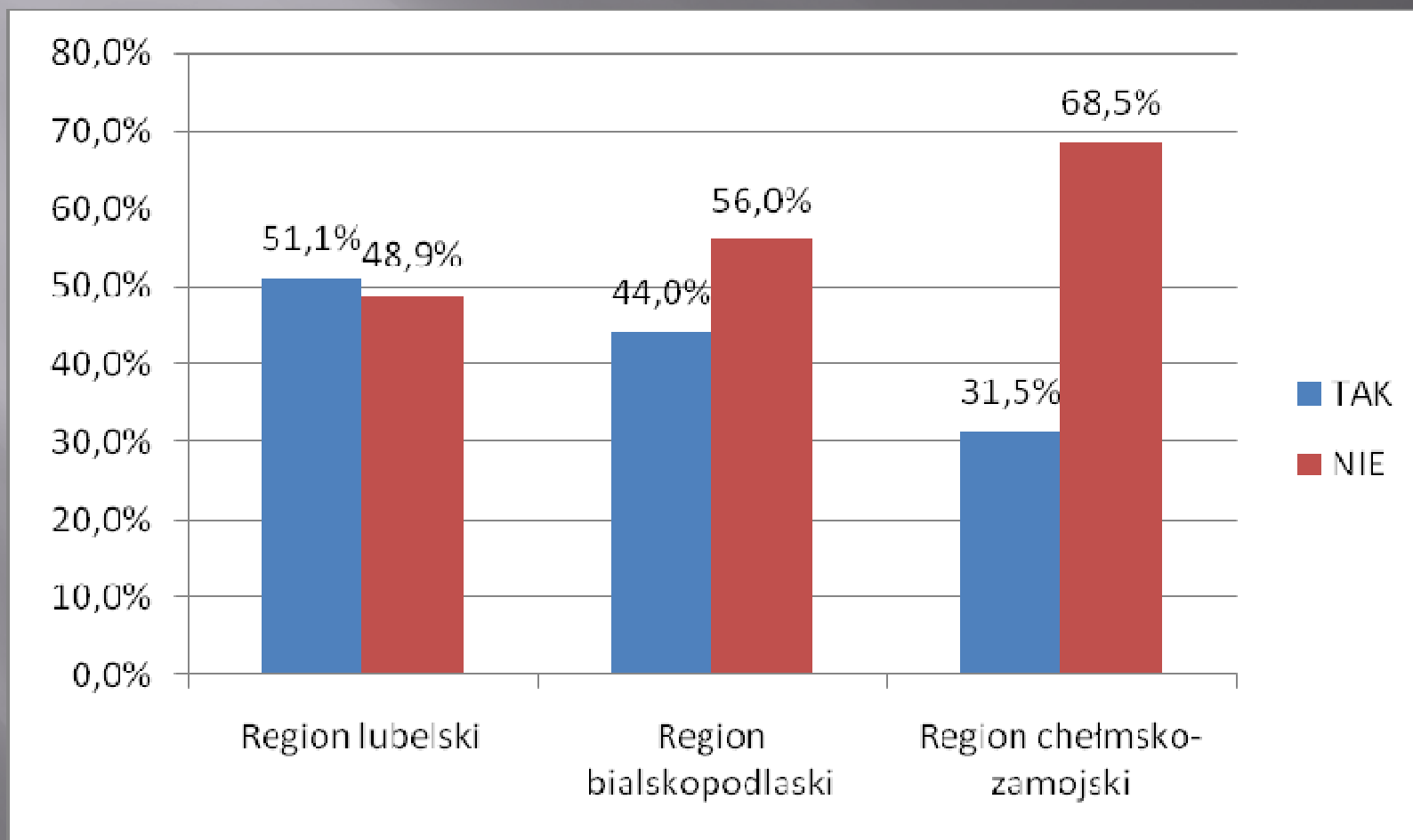
- Pomoc informacyjna (w zakresie dostępnych funduszy, przepisów prawnych itp.): 79, co stanowi 13,53% wszystkich odpowiedzi,
- Wypełnienie wniosku i przygotowanie dokumentacji: 192 - 32,88%,
- Pomoc doradcza (w zakresie wypełnienia wniosku, zgromadzenia dokumentacji itp.): 68 - 11,64%,
- Ograniczenie formalności, uproszczenie przepisów: 57 - 9,76%,
- Zmiana przepisów: 28 - 4,79%,
- Nie wiem: 24 - 4,11%,
- Dodatkowy pracownik: 22 - 3,77%,
- Modernizacja firmy, zakup sprzętu, samochodu: 21 - 3,60%,
- Pomoc w prowadzeniu działań projektowych: 20 - 3,42%,
- Pomoc ze strony urzędników: 19 - 3,25%,
- Nie planuję ubiegać się o dotację: 17 - 2,91%,
- Nie potrzebuję pomocy: 16 - 2,74%,
- Więcej czasu: 5 - 0,86%,
- Nie potrzebuję dotacji unijnej: 3 - 0,15%,
- Pomoc prawna: 2 - 0,34%,
- Pomysł na projekt: 4 - 0,68%,
- Pomoc księgowej: 2 - 0,34%,
- Inne: 5 - 0,86%.

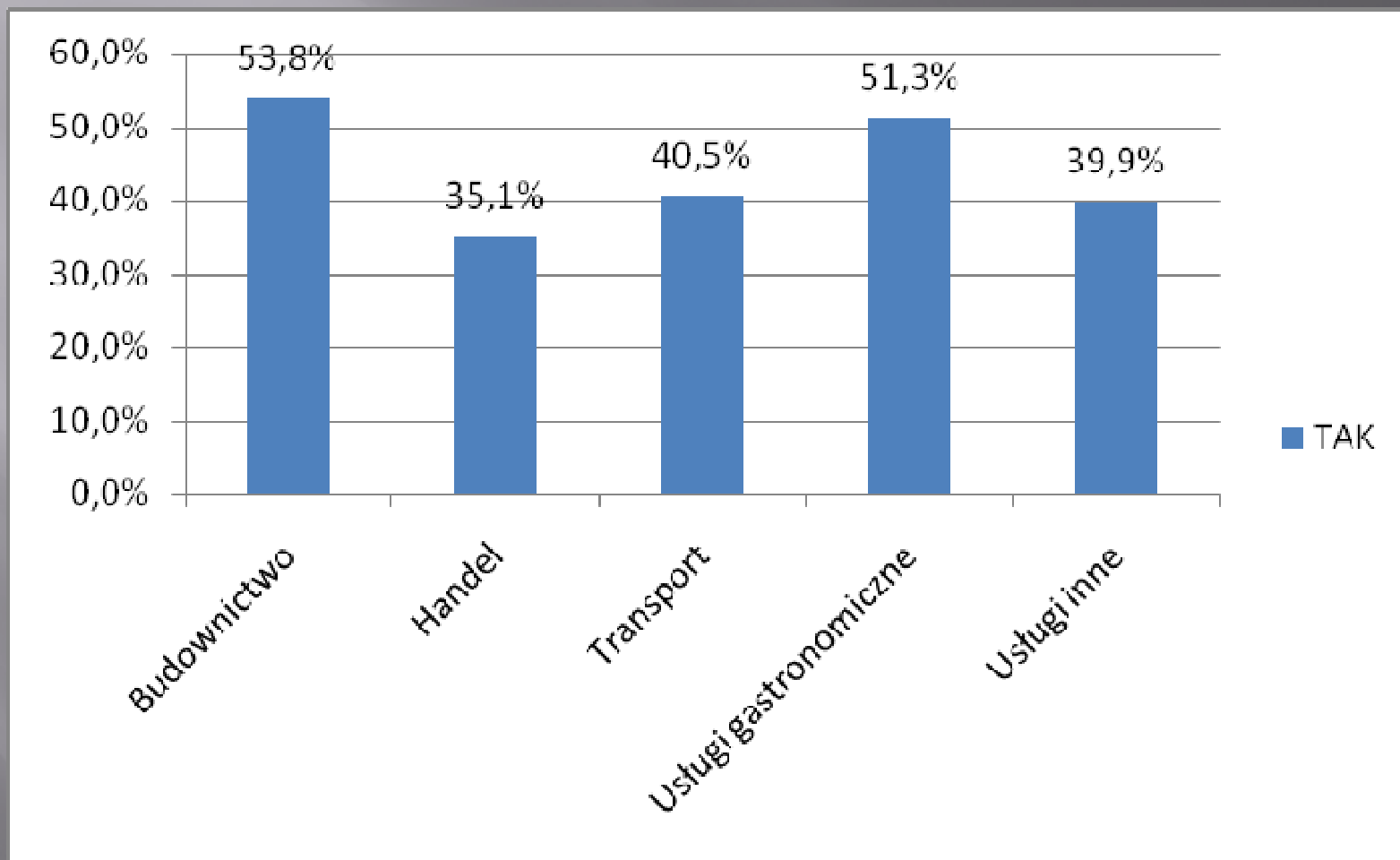
Plany dotyczące korzystania z funduszy UE w przyszłości

Większość respondentów nosi się z takim zamiarem – 740 firm, co stanowi 54,8% liczebności badanej grupy.

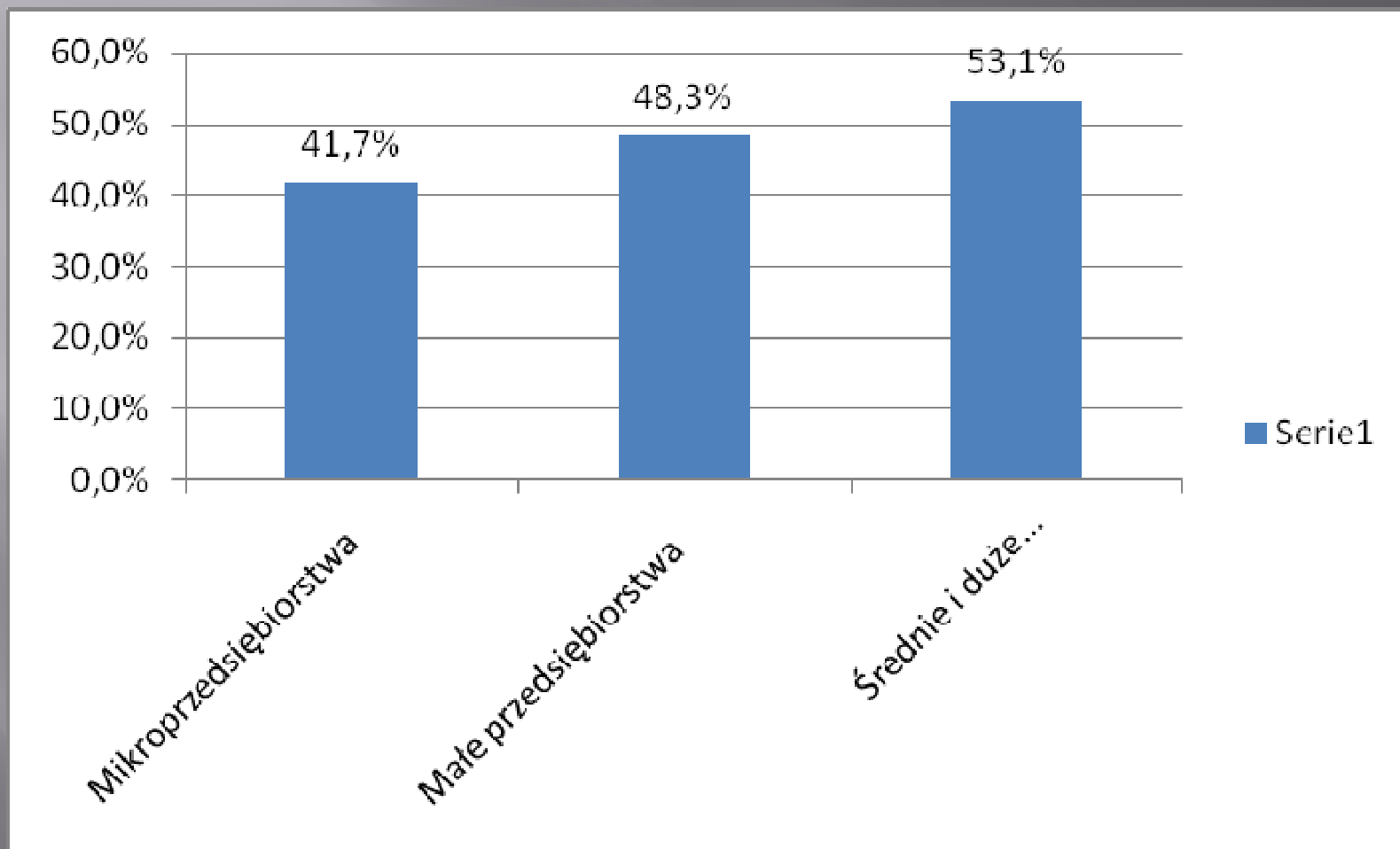
Wykres 5. Odpowiedzi na pytanie: Czy planuje Pan(i) w przyszłości korzystać z możliwości finansowania działań firmy z funduszy unijnych? w wyróżnionych subregionach

Wykres 6. Odpowiedzi na pytanie: Czy planuje Pan(i) w przyszłości korzystać z możliwości finansowania działań firmy z funduszy unijnych? wg branż - procentowo

Wykres 8. Odpowiedzi na pytanie: Czy planuje Pan(i) w przyszłości korzystać z możliwości finansowania działań firmy z funduszy unijnych? wg wielkości firm - procentowo

Na jakie cele przedsiębiorcy mają zamiar przeznaczyć fundusze unijne, o które będą się ubiegać:

- ▣ Nowy sprzęt, wyposażenie: 90 razy (26,32% ogółu odpowiedzi);
- ▣ Rozwój firmy: 47 (13,74%);
- ▣ Rozbudowa firmy, lokalu: 44 (12,87%);
- ▣ Szkolenia pracowników: 21 (6,14%);
- ▣ Wdrożenie nowych technologii: 21 (6,14%);
- ▣ Zatrudnienie nowych pracowników, staże, praktyki: 19 (5,56%);
- ▣ Zakup samochodu/busa: 19 (5,56%);
- ▣ Uruchomienie nowej działalności: 19 (5,56%);
- ▣ Modernizacja firmy: 13 (3,80%);
- ▣ Nowe komputery i oprogramowanie: 8 (2,34%);
- ▣ Rozszerzenie działalności firmy: 6 (1,75%);
- ▣ Innowacje: 5 (1,46%);
- ▣ Budowa dróg: 5 (1,46%);
- ▣ Inne: 25 (7,31%).

Czy możliwość uzyskania dotacji z funduszy UE jest dla nich szansą rozwoju:

Zdecydowana większość przedsiębiorców uważa, że możliwość uzyskania dotacji z funduszy unijnych stanowi szansę dla ich firmy – sądzi tak 881 respondentów, co stanowi 65,3% liczebności tej podgrupy.

Różnica pomiędzy przedsiębiorcami, którzy uważają fundusze unijne za szansę rozwoju dla swoich firm a tymi, którzy tak nie uważają, jest istotna statystycznie:
 $\text{Chi}^2 = 62,283; p < 0,05.$

Dziękuję za uwagę